

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

KURS UZUPEŁNIAJĄCY

na studiach II stopnia

dla studentów będących absolwentami
kierunków niepokrewnych dla kierunku

Finanse i Rachunkowość

MODUŁ: FINANSE

Temat 3

Autor: dr Joanna Wieprow

joanna.wieprow@wsb.wroclaw.pl

3. Podstawy bankowości

3.1. System bankowy w Polsce

Bank, zgodnie z definicją zaczerpniętą z ustawy prawo bankowe¹, rozumiany jest jako osoba prawna utworzona zgodnie z przepisami ustaw, działająca na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym. Przytoczona definicja jest zgodna z definicją instytucji kredytowej zawartą w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej.²

Bank to jednostka, która wykonuje działalność gospodarczą, polegającą głównie na przyjmowaniu pieniędzy (depozytów i lokat), udzielaniu kredytów oraz wykonywaniu innych czynności określonych przepisami Ustawy Prawo bankowe.

System bankowy można określić jako logiczną i zwartą całość, stworzoną z instytucji bankowych i finansowych danego państwa wraz z obowiązującymi w nim normami. Odnośnie przestrzeganych w tym zakresie regulacji prawnych w Polsce wymienić można trzy najważniejsze akty:

- Ustawa Prawo bankowe³,
- Ustawa o Narodowym Banku Polskim⁴,
- Ustawa o listach zastawnych i bankach hipotecznych⁵.

Do najważniejszych elementów systemu bankowego w Polsce można zaliczyć:

- bank centralny - Narodowy Bank Polski;
- Komisję Nadzoru Finansowego (KNF),
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG),
- banki komercyjne i spółdzielcze.

➤ *Bank centralny – prezentacja*

<https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/edukacja/zasoby/animacje/bank-centralny.html>

---

¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Dz.U. z 2021 r. poz. 2439, art. 2, ostatnia zmiana: 15 kwietnia 2022, art. 2.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych.

³ Ibidem.

⁴ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim. Dz. U. 1997 nr 140 poz. 938.

⁵ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych. Dz. U. 1997 Nr 140 poz. 940.

Narodowy Bank Polski (NBP) jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Wypełnia zadania określone w Konstytucji RP⁶, ustawie o Narodowym Banku Polskim i ustawie Prawo bankowe. Wymienione akty prawne gwarantują niezależność NBP od innych organów państwa.

NBP pełni trzy podstawowe funkcje:

- banku emisyjnego,
- banku banków,
- centralnego banku państwa.

Organami Narodowego Banku Polskiego są:

- Prezes NBP,
- Rada Polityki Pieniężnej,
- Zarząd NBP.

NPB- Narodowy Bank Polski – bank centralny w Polsce.

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego – sprawuje nadzór nad sektorem finansowym.

BFG – Bankowy Fundusz Gwarancyjny – gwarantuje wypłacalność depozytów.

Polityka pieniężna (monetarna) – część polityki gospodarczej, polegająca na systematycznych działaniach mających na celu zapewnienie stabilności cen, czyli niskiej inflacji. Politykę pieniężną państwa prowadzi bank centralny lub inna instytucja rządowa upoważniona do realizacji tej funkcji.

➤ *Polityka pieniężna – prezentacja*

<https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/edukacja/zasoby/animacje/cel-polityki-pienieznej.html>

W Polsce **założenia polityki pieniężnej**, stanowione przez Radę Polityki Pieniężnej, realizuje Narodowy Bank Polski. Podstawowym zadaniem polityki pieniężnej jest utrzymywanie stabilnego poziomu cen. Zgodnie z opracowaną przez Radę Polityki Pieniężnej Strategią Polityki Pieniężnej po 2003 r., celem NBP jest ustabilizowanie inflacji na poziomie 2,5 proc. z dopuszczalnym przedziałem wahań +/- 1 punkt procentowy (cel inflacyjny).⁷

Do głównych obszarów działalności NBP należą:

⁶ Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. Dz.U. 1997 nr 78 poz. 48.

⁷ https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/o_nbp/o_nbp.html, dostęp: 19.05.2022.

- prowadzenie polityki pieniężnej,
- działania na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego,
- działalność emisyjna,
- rozwój systemu płatniczego,
- zarządzanie rezerwami dewizowymi Polski,
- obsługa Skarbu Państwa,
- działalność edukacyjna i informacyjna.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej⁸ oraz **Ustawą o Narodowym Banku Polskim**⁹, Rada Polityki Pieniężnej jest organem NBP. W skład Rady wchodzi:

- Przewodniczący Rady, którym jest Prezes NBP,
- 9 członków, powoływanych w równej liczbie przez: Prezydenta RP, Sejm i Senat.

Członkowie Rady Polityki Pieniężnej powoływani są na 6 lat. Rada Polityki Pieniężnej:

- ustala corocznie założenia polityki pieniężnej i przedkłada je do wiadomości Sejmowi równocześnie z przedłożeniem przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej,
- składa Sejmowi sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego,
- ustala wysokość stóp procentowych NBP,
- ustala zasady i stopy rezerwy obowiązkowej banków,
- określa górne granice zobowiązań wynikających z zaciągania przez NBP pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych,
- zatwierdza plan finansowy NBP oraz sprawozdanie z działalności NBP,
- przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP,
- ustala zasady operacji otwartego rynku.

Komisja Nadzoru Finansowego sprawuje nadzór nad sektorem bankowym, rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym, nadzór nad instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego oraz nad sektorem kas spółdzielczych.¹⁰

Do zadań Komisji należy ponadto:

- podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego;

⁸ Konstytucja RP...op. cit., art.227 ust.2.

⁹ Ustawa o Narodowym Banku Polskim...op. cit., art. 6.

¹⁰ https://www.knf.gov.pl/o_nas/komisja, dostęp: 19.05.2022.

- podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności;
- podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego;
- udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym;
- stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygnięcia sporów między uczestnikami rynku finansowego, w szczególności sporów wynikających ze stosunków umownych między podmiotami podlegającymi nadzorowi Komisji a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty;
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku. Nadzór nad działalnością Urzędu Komisji sprawuje Prezes Rady Ministrów.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny działa na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, gwarantuje depozyty zgromadzone w bankach i kasach oraz odpowiada za przeprowadzanie przymusowej restrukturyzacji instytucji finansowych zagrożonych bankructwem.¹¹

Podstawowe zadania Funduszu to:

- dokonywanie wypłaty środków gwarantowanych deponentom i wykonywanie innych obowiązków wynikających z gwarantowania depozytów,
- kontrola danych zawartych w systemach wyliczania podmiotów objętych systemem gwarantowania,
- gromadzenie i analizowanie informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania,
- przygotowywanie, aktualizacja i ocena wykonalności planów przymusowej restrukturyzacji i grupowych planów przymusowej restrukturyzacji,
- przeprowadzanie przymusowej restrukturyzacji,
- umarzanie i konwersja instrumentów kapitałowych.

---

¹¹ <https://www.bfg.pl/>, dostęp: 20.05.2022.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny w przypadku spełnienia warunku gwarancji wypłaca środki gwarantowane do wysokości ustawowo określonej kwoty¹².

Kwota środków nieprzekraczająca równowartości w złotych 100 000 euro jest gwarantowana w całości.

Spełnieniem warunku gwarancji jest:¹³

- w przypadku banku – zawieszenie działalności banku przez Komisję Nadzoru Finansowego i ustanowienie zarządu komisarycznego (o ile nie był ustanowiony wcześniej) oraz złożenie przez Komisję wniosku o ogłoszenie upadłości banku albo złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości banku przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny w ramach przymusowej restrukturyzacji,
- w przypadku spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej – zawieszenie działalności kasy przez Komisję Nadzoru Finansowego i ustanowienie zarządcy komisarycznego (o ile nie był ustanowiony wcześniej) oraz złożenie przez Komisję wniosku o ogłoszenie upadłości kasy albo złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości kasy przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny w ramach przymusowej restrukturyzacji,
- w przypadku oddziału banku zagranicznego – uznanie przez sąd orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego dotyczącego banku lub majątku banku położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

System bankowy pełni następujące funkcje:

- **emisyjną** - w Polsce prawo do emitowania znaków pieniężnych, czyli banknotów i monet, które są prawnymi środkami płatniczymi, ma wyłącznie NBP,
- **regulacyjną** - polegającą na kontrolowaniu podaży pieniądza, z uwzględnieniem popytu na niego, ponieważ bank centralny nie może tworzyć “pustego” pieniądza, bez pokrycia w towarach i usługach;
- **depozytowo-kredytową**, co wiąże się z mechanizmem przekształcania depozytów w kredyty i pożyczki,
- **rozliczeniową** - pieniądze za pośrednictwem banku są przekazywane od dłużników dla wierzycieli (w obciążenia jednego konta i uznania drugiego),
- **alokacyjną** - dzięki niej możliwy jest przepływ środków finansowych z mniej do bardziej efektywnych dziedzin gospodarki i podmiotów gospodarczych,

---

¹² Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Dz. U. 2016 poz. 996.

¹³ <https://www.bfg.pl/gwarantowanie-depozytow/zasady-gwarantowania-depozytow/> dostęp: 20.05.2022.

- **finansowo-doradcza** - polegająca na zabezpieczaniu interesów klientów wsparciem ze strony odpowiednich służb doradczych,
- **stymulacyjną** – wpływa na rozwój przedsiębiorczości lokalnej, ze względu na fakt, że bank jest dawcą kapitału.

3.2. Działalność banków

Banki w Polsce mogą być prowadzone w formie:

- przedsiębiorstw państwowych,
- spółek akcyjnych,
- spółdzielni.

Bank Gospodarstwa Krajowego – polski bank państwowy, jedyny tego rodzaju podmiot w Polsce należący w całości do Skarbu Państwa. Został powołany ustawą do wspierania rządowych programów społeczno-gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego.

Czynności bankowe są to specyficzne dla banków, wyróżnione przez ustawę Prawo bankowe¹⁴ rodzaje działalności gospodarczej, polegające na odpłatnym, dokonywanym na podstawie zawartej z klientem umowy dostarczaniu określonych usług finansowych odbiorcom tych usług (klientom banku lub osobom trzecim).

Czynności bankowe *sensu stricto*:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- wykonywanie innych czynności przewidzianych wyłącznie dla banku w odrębnych ustawach.

Czynności *sensu largo*, uznawane za bankowe, jeżeli wykonywane są przez banki:

¹⁴ Ustawa Prawo bankowe...op. cit., art. 5.

- udzielanie pożyczek pieniężnych,
- operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty,
- świadczenie usług płatniczych oraz wydawanie pieniądza elektronicznego,
- terminowe operacje finansowe,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Inne uprawnienia banków i rodzaje działalności, niebędące czynnościami bankowymi, które banki mogą wykonywać:

- obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej i jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
- świadczenie innych usług finansowych,
- wykonywanie innych czynności, jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego.

Zakres działalności banków spółdzielczych określony w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.¹⁵

W Polsce, oprócz banków funkcjonują również **spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK)**, które należą do instytucji pozabankowych. Działalność spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych reguluje odrębna ustawa¹⁶, przy czym w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie stosuje się przepisy Ustawy Prawo spółdzielcze.¹⁷

¹⁵ Ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się bankach zrzeszających. Dz.U. 2000 nr 119 poz. 1252.

¹⁶ Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Dz.U. 2012 poz. 855.

¹⁷ Ustawa z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze. Dz. U. 1982, nr30, poz. 210.

Kasy to spółdzielnie, których celem jest:

- gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków,
- udzielanie swoim członkom pożyczek i kredytów,
- przeprowadzanie na zlecenie swoich członków rozliczeń finansowych,
- pośredniczenie przy zawieraniu umów ubezpieczenia.

**SKOK-i są nadzorowane przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF).
Depozyty zgromadzone w kasach są gwarantowane przez Bankowy
Fundusz Gwarancyjny (BFG).**

3.3. Operacje bankowe

Operacją bankową jest każda czynność wykonywana przez bank w celu świadczenia usług klientom. Operacja bankowa odnosi się zatem do każdej działalności, która rozwijana przez bank obsługuje swoich klientów.

Jedną z klasyfikacji operacji bankowych, opartą o przedmiot działania, wyróżnia:¹⁸

- operacje czynne nazywane także aktywnymi, lokują zgromadzone środki w przedsięwzięcia zarobkowe,
- operacje bierne, zwane pasywnymi, mają na celu powiększenie środków, którymi dysponuje bank,
- operacje pośredniczące, nazywane również operacjami usługowymi bądź komisowymi, dotyczą realizowania zleceń klientów,
- pozostałe usługi, które świadczą banki, nie będące żadną z powyższych operacji bankowych, np. wynajmowanie przez bank skrytek sejfowych.

Do operacji aktywnych należą w szczególności udzielanie przez bank kredytów i pożyczek; udzielanie przez bank lokat międzybankowych; udzielanie gwarancji bankowych. Do operacji pasywnych należą w szczególności pozyskiwane przez bank depozyty w formie rachunków oszczędnościowych i lokat terminowych. Operacje pośredniczące bank wykonuje na zlecenie swoich klientów. Do operacji tych należą m.in. rozliczenia pieniężne, obrót papierami wartościowymi, doradztwo finansowe.

---

¹⁸ Jaworski W., Zawadzka Z., (red.), *Bankowość. Podręcznik akademicki*, Poltext, Warszawa, 2002, s. 263.

Produkt bankowy to każdy rodzaj usługi oferowanej klientowi przez bank. Poniżej znajduje się charakterystyka wybranych produktów bankowych.

Kredyt - pisemna umowa pomiędzy bankiem a klientem, gdzie bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Podstawowymi cechami kredytu są: **zwrotność**, **celowość** i **odpłatność**. Kwestie związane z udzielaniem kredytu reguluje ustawa Prawo bankowe¹⁹. Warunkiem uzyskania kredytu jest posiadanie **zdolności kredytowej**, rozumianej jako zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności.

Istotą kredytu jest:

- **zwrotność** – obowiązek zwrotu kredytu w ustalonym terminie,
- **pieniężny charakter** – bank oddaje nam do dyspozycji określoną kwotę pieniędzy,
- **celowość** – kredyt musi być przeznaczony na cel zaakceptowany przez bank; zmiana celu wykorzystania kredytu wiąże się z wypowiedzeniem przez bank umowy kredytowej,
- **odpłatność** – w formie odsetek bankowych naliczanych wg stopy procentowej, powiększonej o prowizje i opłaty.

Pożyczka jest umową, przez którą dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Przepisy dotyczące umowy pożyczki regulowane są przez Kodeks cywilny²⁰. Pożyczka może przybrać postać umowy darmowej, bądź odpłatnej.

➤ *Kredyt a pożyczka – komiks*

<https://www.nbportal.pl/rozrywka/komiksy/kredyt-a-pozyczka>

Kredyt konsumencki – pojęcie kredytu konsumenckiego i związanych z nim wymogów jest opisane w ustawie o kredycie konsumenckim²¹. Kredyt konsumencki to każdy kredyt

¹⁹ Ustawa Prawo bankowe...op. cit.

²⁰ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93.

²¹ Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Dz. U. 2011 nr 126 poz. 715.

zaciągnięty na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Za umowę o kredyt uważa się każdą umowę w rozumieniu przepisów prawa bankowego, gdzie kredytobiorcą jest konsument. Maksymalna wysokość takiego kredytu jest również określona we wspomnianej ustawie – nie może to być wyższa kwota niż 255 550 zł (lub równowartość jej w walucie innej niż polska). Prawne obowiązki, jakie nałożyła na udzielających kredytów opisywana ustawa:

- przedstawienie wszystkich informacji dotyczących zasad funkcjonowania oferty,
- wprowadzenie konsumenta w informacje na temat kosztów kredytu, jak np. oprocentowanie, prowizja, opłata przygotowawcza itd.,
- wskazanie dokładnej wysokości całkowitego kosztu kredytu,
- przedstawienie dokładnej wysokości RRSO, czyli rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania,
- przedstawienie informacji o sposobie weryfikowania zdolności kredytowej.

Kredyt obrotowy to kredyt bankowy przeznaczony na finansowanie bieżącej działalności przedsiębiorstwa. Kredyt obrotowy wykorzystywany jest dla zwiększenia środków obrotowych kredytobiorcy i utrzymania płynności finansowej. Pozwala na bezpieczne prowadzenie działalności gospodarczej, szczególnie przy wystawianiu faktur z długimi terminami płatności, ale także daje możliwość poradzenia sobie z przejściowymi kłopotami finansowymi np. w przypadku nieterminowych płatności ze strony kontrahentów. Polega na udostępnieniu przez bank określonego limitu, który może być najczęściej wykorzystany dowolnie, ale w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

Kredyt hipoteczny - według zapisów ustawy²² przez umowę o kredyt hipoteczny rozumie się umowę, w ramach której kredytodawca (bank) udziela konsumentowi kredytu lub daje mu przyrzeczenie udzielenia kredytu zabezpieczonego hipoteką przeznaczonego na sfinansowanie nabycia prawa własności budynku lub lokalu mieszkalnego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub prawa własności gruntu.

Hipoteka definiowana jest jako ograniczone prawo rzeczowe, które daje wierzycielowi zabezpieczenie na nieruchomości na wypadek niespłacenia przez daną osobę zobowiązania. Wierzyciel hipoteczny może dochodzić swoich roszczeń z takiej nieruchomości z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi dłużnika i ma do tego prawo także w

---

²² Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami. Dz. U. 2017 poz. 819.

sytuacji, gdy nieruchomość zmieni właściciela. Hipoteka wygasa w momencie całkowitej spłaty zobowiązania.

Karta debetowa to instrument płatniczy, który służy do wykonywania transakcji gotówkowych i bezgotówkowych. Jest to karta którą klient otrzymuje podczas zakładania konta osobistego, karta rozliczeniowa do konta. Karta debetowa umożliwia wypłatę gotówki z bankomatu, jak i dokonywanie płatności w punktach usługowo-handlowych wyposażonych w terminale płatnicze. Za zakupy do wysokości 100 zł można zapłacić zbliżeniowo bez konieczności potwierdzania PIN-em.

Karta kredytowa – karta płatnicza, której wydanie jest związane z przyznaniem limitu kredytowego przez bank. W odróżnieniu od karty debetowej, posiadacz karty kredytowej może korzystać ze środków, których aktualnie nie ma na rachunku do wysokości limitu kredytowego przyznanego mu przez bank.

Leasing - jest formą dzierżawy środków trwałych, bez jednoczesnej potrzeby kupowania ich. Są one tymczasowo przekazywane danej osobie fizycznej lub podmiotowi gospodarczemu, który w zamian deklaruje się uiszczać za to regularne opłaty. Właścicielem użyczonego towaru trwale pozostaje strona udzielająca leasingu. Warunki działania leasingu, czas jego trwania, należne opłaty i wszelkie inne zagadnienia umieszczane są na umowie leasingu. To umowa cywilnoprawna, która zawierana jest między dwoma stronami. Jedna to strona finansująca, czyli leasingodawca (może nią być bank lub inna organizacja). Druga to leasingobiorca, czyli strona korzystająca. Pojęcie leasingu i wszelkie wiążące się z tym zasady reguluje Kodeks Cywilny²³.

Factoring jest to wykup przez podmiot świadczący usługę faktoringu (faktora) nieprzeterminowanych wierzytelności przedsiębiorstw (faktorantów) należnych im od kontrahentów (odbiorców), z tytułu dostaw i usług oraz na świadczeniu na ich rzecz dodatkowych usług (np. inkaso należności, monitoring płatności, prowadzenie rozliczeń, pomoc w ściąganiu przeterminowanych należności). Przedsiębiorstwo korzystające z faktoringu szybciej otrzymuje środki finansowe wynikające z zawartej transakcji sprzedaży, ponieważ faktor przekazuje mu w formie zaliczki wcześniej ustalony procent wierzytelności (najczęściej do około 90% wartości faktury). Faktoring pozwala zatem przedsiębiorstwu skrócić cykl rotacji należności i tym samym poprawić jego bieżącą płynność.

---

²³ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny...op. cit., art. 709.

Lokata bankowa to rodzaj umowy z bankiem, na podstawie której klient powierza bankowi określoną kwotę pieniędzy na umówiony czas. Po upływie okresu umowy bank zwraca pieniądze powiększone o wysokość odsetek.

Lokata terminowa jest to umowa między oferentem lokaty a klientem dotycząca lokowania środków pieniężnych zawierana na czas określony. Oferent lokaty zobowiązuje się wypłacić kapitał wraz z odsetkami na koniec okresu umowy. Lokaty dzielą się na odnawialne i nieodnawialne. Przy pierwszej opcji po upływie terminu lokata jest automatycznie odnawiana. W przypadku tych drugich po upływie terminu środki zostają zwrócone klientowi.

Rachunek oszczędnościowy to rachunek prowadzony w banku lub towarzystwie budowlanym, przeznaczony na inwestycje lub prywatne oszczędności.²⁴

Rachunek rozliczeniowy służy do gromadzenia środków pieniężnych oraz do przeprowadzania przez posiadacza rachunku rozliczeń pieniężnych.

Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy (ROR) to rodzaj konta osobistego dla klientów indywidualnych. Jest to konto bankowe wykorzystywane do gromadzenia oszczędności i przeprowadzania różnorodnych rozliczeń finansowych.

Bankowość elektroniczna jest pojęciem szerokim i obejmuje swoim zakresem obszary takie jak: bankowość internetowa, mobilna oraz płatności przy użyciu kart płatniczych.

Bankowość internetowa jest elementem bankowości elektronicznej, a polega na udostępnieniu klientom instytucji finansowych systemów umożliwiających dokonywanie wielu czynności przez Internet. Do podstawowych usług dostępnych za pośrednictwem bankowości elektronicznej należy uzyskanie dostępu do własnych rachunków i realizowanie przelewów krajowych oraz zagranicznych. Bankowość internetowa to także możliwość zakładania lokat, inwestowania środków, kontrolowania finansów, ustawiania zleceń stałych. Dzięki tego rodzaju narzędziom klient otrzymuje dostęp do oferty banku — kredytowej, ubezpieczeniowej, inwestycyjnej.

Bankowość mobilna to odmiana bankowości internetowej, w postaci usługi wymagającej zastosowania aplikacji mobilnej dostarczanej klientowi przez instytucję finansową. Bankowość mobilna zapewnia dostęp do usług bankowych poprzez różnego typu urządzenia telekomunikacyjne z dostępem do Internetu (tj. telefon komórkowy, smartfon, tablet). Wraz z dynamicznym rozwojem technologii, nastąpił rozwój bankowości mobilnej, która aktualnie umożliwia m.in.: kontrolowanie rachunku bankowego, śledzenie historii operacji, zarządzanie produktami oszczędnościowymi i inwestycyjnymi, realizację przelewów

---

²⁴ *Słownik finansów i bankowości*, PWN, 2008, s. 335.

oraz płatności bezgotówkowych (np. w systemie BLIK), a także opłatę rachunków za pomocą QR kodów.

➤ *Bezgotówkowe formy płatności – prezentacja*

<https://www.nbportal.pl/wiedza/prezentacje/bezgotowkowe-formy-platnosci>